

Państwowy Instytut Geologiczny
Państwowy Instytut Badawczy
państwowa służba geologiczna

Warszawa, 06.03.2026

GSG.600.1(210).2025.

Szanowny Pan
Prof. dr hab. Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu
Główny Geolog Kraju

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu organizatorów, moderatorów, panelistów oraz uczestników **4. Konferencji „Współczesna Geologia Samorządowa”**, przekazuję zestawienie **wniosków i postulatów wypracowanych w trakcie paneli dyskusyjnych**, obejmujących kluczowe zagadnienia funkcjonowania administracji geologicznej, gospodarki złożami oraz ochrony wód i środowiska.

Konferencja zgromadziła przedstawicieli administracji geologicznej szczebla powiatowego i wojewódzkiego, nadzoru górniczego, instytucji związanych z ochroną środowiska, gospodarki wodnej, przedsiębiorców z branży geologicznej i górniczej oraz ekspertów branżowych. Dyskusje koncentrowały się na problemach praktycznych, z jakimi organy mierzą się w codziennym stosowaniu przepisów prawa geologicznego, górniczego, wodnego i środowiskowego.

Poniżej zestawienie najważniejszych wniosków i postulatów.

Panel dyskusyjny 1 – Eksploatacja wód na podstawie koncesji – wyzwania i problemy

Moderator: Jan Waligóra

1. Opracowanie jasnych wytycznych w zakresie ustalania granic złóż wód leczniczych, wód termalnych i solanek oraz wyznaczania obszarów górniczych, które rzadko pokrywają się z obszarami bilansowymi tych złóż.
2. Opracowanie wytycznych dotyczących kopalin, jakimi są wody podziemne o szczególnych walorach, np. w zakresie ustalania zasobów bilansowych, przemysłowych.
3. Podjęcie działań zmierzających do weryfikacji i aktualizacji dokumentacji zasobów dyspozycyjnych wód leczniczych, termalnych i solanek, w dostosowaniu do obecnej wiedzy hydrogeologicznej.
4. Wprowadzenie przepisów prawa dot. konieczności monitorowania stanu wód leczniczych, termalnych i solanek, ich ilości i jakości (stałości składu chemicznego), oraz nakazujących

pgi.gov.pl

ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
tel. (+48) 22 45 92 000, biuro@pgi.gov.pl

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS, Nr 0000122099
NIP 525-000-80-40

udostępnianie wyników monitoringu wód innym podmiotom (np. organom koncesyjnym, państwowej służbie geologicznej).

5. Wprowadzenie mocniejszych regulacji dotyczących określania współwystępowania i współdziałania ujęć wód zwykłych i wód leczniczych, termalnych i solanek na etapie ich dokumentowania i ustalania zasobów.
6. Wprowadzenie przepisów dotyczących konieczności ochrony wód leczniczych, termalnych i solanek, w tym również na etapie opracowań planistycznych.
7. W przypadku projektowania robót geologicznych w obrębie obszarów górniczych wód leczniczych, termalnych i solanek, uznanie koncesjodawców za stronę postępowania administracyjnego.

Panel dyskusyjny 2 - Eksploatacja złóż zawodnionych

Moderator: Magdalena Worsa-Kozak

1. Wprowadzenie rozwiązań (przepisy/ wytyczne/dobre praktyki) prowadzących do poprawy obecnie obserwowanego niedostatecznego rozpoznania warunków hydrogeologicznych na etapie dokumentowania złóż.
2. Wprowadzenie rozwiązań prawnych/ wytycznych/dobrych praktyk propagujących potrzebę analiz i danych referencyjnych na poziomie zlewni, a nie wyłącznie pojedynczego przedsięwzięcia .
3. Dostosowanie przepisów do rzeczywistych potrzeb w zakresie:
 - projektów robót i dokumentacji dla potrzeb monitoringu,
 - dokumentacji hydrogeologicznych obejmujące wiele złóż (aspekt regionalny),
 - zaostrzonych wymagań dla części związanej z warunkami hydrogeologicznymi w dokumentacjach geologicznych złóż,
 - weryfikacji definicji terenu górniczego (m.in. w aspekcie szkodliwego zasięgu odwodnienia).
4. Doprecyzowanie/zmiana przepisów dotyczących wód z odwodnienia zakładów górniczych (przede wszystkim w zakresie ustawy Prawo wodne) - ustalenie precyzyjnych zasad odstępstwa od traktowania ich za ścieki. W szczególności dotyczy to zmiany definicji ścieków.
5. Podjęcie działań zmierzających do odejścia od automatycznych zakazów eksploatacji spod lustra wody na rzecz podejścia opartego na analizie ryzyka, bilansie korzyści i strat środowiskowych oraz rzetelnych danych hydrogeologicznych. Opracowanie dobrych praktyk/wytycznych uwzględniających:
 - indywidualną ocenę każdego złoża i wariantów eksploatacji,
 - dopuszczanie eksploatacji spod wody tam, gdzie nie powoduje ona istotnego pogorszenia stanu wód podziemnych i powierzchniowych,
 - lepsze powiązanie decyzji środowiskowych i koncesyjnych z zasadą racjonalnego wykorzystania zasobów kopalin.
6. Podejmowanie działań z zakresu współpracy interdyscyplinarnej: inwestorów, organów administracji środowiskowej, wodnej i geologicznej, geologów, hydrogeologów i przyrodników.

Panel dyskusyjny 3 - Górnictwo w świadomości społecznej

Moderator: Marzena Gancarz

1. Budowanie świadomości poprzez:
 - uruchomienie w NFOŚiGW programu w zakresie edukacji geologicznej,
 - wprowadzenie do programu nauczania w szkołach większej ilości godzin/poszerzenie programu nauczania zagadnień z zakresu geologii/nauk o Ziemi,
 - działania edukacyjne uświadamiające społeczeństwu rolę kopalin w życiu codziennym,
 - podjęcie działań na rzecz uruchomienia dialogu ze społeczeństwem – wskazanie korzyści wynikających z wydobywania kopalin. Działalność wydobywcza to: miejsca pracy, wpływy z opłaty eksploatacyjnej do gmin, rekultywacja w kierunku atrakcji turystycznych, rekultywacja zwiększająca bioróżnorodność.
2. Uporządkowanie ram prawnych działalności organizacji ekologicznych - doprecyzowanie przepisów normujących taką działalność, ustalenie granic działań przeciw Przedsiębiorcom, wprowadzenie sankcji karnych dla takich organizacji.

Panel dyskusyjny 4 - Wydobywanie kopalin – poszukiwanie równowagi między rozwojem a ochroną środowiska

Moderator: Łukasz Machniak

1. Podjęcie działań z zakresu wyprzedzającej komunikacji oraz szkoleń dla powiatów – w przypadku zmiany organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (DŚU) z wójta/burmistrza/prezydenta miasta na starostę.
2. Rozważenie możliwości opóźnienia wejścia w życie nowelizacji ustawy OOŚ (przynajmniej w zakresie przepisów dotyczących zmiany organu właściwego do wydania DŚU).
3. Analiza możliwości zmian w rozporządzeniu w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – pod kątem zdefiniowania warunków dla wybranych przedsięwzięć "górnictwowych" polegających na modernizacji, rozbudowie lub przebudowie, tak aby wyłączyć je z kategorii przedsięwzięć wymagających uzyskania DŚU.
4. Organizacja wizyt studyjnych w zakładach górniczych dla pracowników organów opiniujących i/lub uzgadniających (RDOŚ, Wody Polskie) w celu poznania specyfiki funkcjonowania przedsięwzięć polegających na wydobywaniu i przeróbce kopalin.
5. Skierowanie Apelu do Ministra Finansów oraz Ministra Rozwoju i Technologii / Prezesa Rady Ministrów o wzmocnienie finansowe oraz kadrowe organów publicznych zaangażowanych w realizację procesów inwestycyjnych.

Panel dyskusyjny 5 - Planowanie przestrzenne a uwarunkowania geologiczne – rola administracji geologicznej

Moderator: Agnieszka Chećko

1. Opracowanie regionalnej polityki surowcowej, aktualizowanej co 3-5 lat, jako nowego narzędzia dotyczącego tworzenia zapisów aktów planowania przestrzennego na poziomie województwa oraz

pgi.gov.pl

ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
tel. (+48) 22 45 92 000, biuro@pgi.gov.pl

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS, Nr 0000122099
NIP 525-000-80-40

gminy oraz strategii rozwoju (przykład Republika Czeska) wraz z uwzględnieniem edukacji surowcowej w programach edukacyjnych i programach wyższych uczelni a także wsparcie kwalifikacji administracji rządowej i samorządowej.

2. Opracowanie przepisów/wytycznych dotyczących wprowadzenia ww.
3. W rejestrze obszarów górniczych uzupełnienie informacji o rekultywacji i dokumentacji rekultywacji, lub utworzenie odrębnych, skonsolidowanych baz danych.
4. Doprecyzowanie i uzupełnienie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz jej przepisów wykonawczych, tak aby umożliwić zapisami tego planu ochronę złóż niezagospodarowanych (niewskazanych do eksploatacji) - oraz jednoznacznych zapisów zabezpieczających prowadzenie rozpoznania i dokumentowania złóż kopalin na całym obszarze objętym planem ogólnym, nie tylko w „strefie górnictwa”.
5. Doprecyzowanie przepisów (rozporządzenia w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wrysów) dotyczących profili funkcjonalnych stref planistycznych. Zmiany powinny spowodować, by było jasne w jakim zakresie dopuszczalne jest prowadzenie działań związanych z poszukiwaniem, rozpoznawaniem, dokumentowaniem, ochroną i eksploatacją złóż kopalin oraz jakie działania w ramach danego profilu funkcjonalnego są sprzeczne z ochroną złóż.

Panel dyskusyjny 6 - Projektowanie robót geologicznych – teoria kontra praktyka

Moderator: Małgorzata Woźnicka

1. Wprowadzenie do przepisów definicji „ujęcia wód podziemnych”.
2. Opracowanie jednolitych procedur postępowania przez organy gospodarki wodnej w zakresie wydawania pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzenia wodnego oraz usługi wodne obejmujące pobór wód podziemnych (aktualnie poszczególne RZGW stosują różną wykładnię przepisów).
3. Dostęp do informacji na temat ilości ustalonych zasobów wód podziemnych oraz ich użytkowania w podziale na jednostki administracyjne (powiaty, województwa). Informacje te umożliwią przeprowadzanie weryfikacji możliwości wykonania projektowanego ujęcia przez organy administracji geologicznej.
4. Objęcie obowiązkiem rejestracji (zgłoszenia) wszystkich odwiertów, obejmujących zarówno otwory pod pompy ciepła, jak i ujęcia wód podziemnych, niezależnie od wielkości poboru oraz głębokości.

Panel dyskusyjny 7 - Odwodnienia budowlane - fundament bezpiecznej inwestycji

Moderator: Marek Czernek

1. Uzupełnienie obowiązującego porządku prawnego, obecnie regulowanego przepisami Prawa wodnego oraz Prawa budowlanego, o zapis wymuszający projektowanie odwodnień budowlanych w oparciu o dane z *dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamiarem wykonywania odwodnień budowlanych otworami budowlanymi*. Ma to na

pgi.gov.pl

ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa
tel. (+48) 22 45 92 000, biuro@pgi.gov.pl

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS, Nr 0000122099
NIP 525-000-80-40

celu oparcie konstrukcji studni odwodnieniowych na rzeczywistych parametrach geologicznych określonych dla danej inwestycji.

2. Doprecyzowanie w przepisach Prawa budowlanego lub w dedykowanym akcie wykonawczym:
 - zakresu oraz formy opracowania prezentującego sposób realizacji odwodnień budowlanych (tzw. Projekt odwodnień budowlanych),
 - reguł realizacji otworów odwodnieniowych w formie studni wierconych,
 - wskazania czynności koniecznych dla przeprowadzenia procesu odwodnienia wykopu budowlanego otworami wiertniczymi,
 - wskazania *Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamiarem wykonywania odwodnień budowlanych otworami budowlanymi*, jako źródła danych koniecznych dla prawidłowej realizacji odwodnienia budowlanego.
3. Uproszczenie procedur Prawa geologicznego i górniczego poprzez wprowadzenie trybu zgłoszenia projektu robót geologicznych dla zakresów możliwości oceny warunków hydrogeologicznych na potrzeby odwodnień budowlanych.

Przyjęcie zgłoszenia przez organ administracji geologicznej winno nastąpić w terminie 21 dni (jednak nie więcej niż 30), gdzie organ może wyrazić sprzeciw (w drodze decyzji) gdyby przedłożony Projekt Robót Geologicznych nie odpowiadał ustalonym przepisom, czy też założone w nim roboty geologiczne (lub sposób ich wykonania) mogłyby zagrażać środowisku.

Mamy nadzieję, że przedstawione wnioski i postulaty będą stanowiły użyteczny materiał w dalszych pracach koncepcyjnych i legislacyjnych prowadzonych pod kierunkiem Głównego Geologa Kraju.

Z poważaniem,

prof. dr hab. Krzysztof Szamałek
Dyrektor
Państwowy Instytut Geologiczny
- Państwowy Instytut Badawczy
/podpisany cyfrowo/